

520 **¶ IN DIE FESTO**

feste pater, quia saepe persecutionibus cōcussa est ecclesia, non tñ à fide cōmota, aliqñ paganorū infestationibus, aliqñ falsorū fratrum peruersis dogmatibus, aliqñ quando impulsione dæmonū, uel propriæ fragilitatis, sed cōtra hæc oīa firma stat ecclesia, quia nō in se cōfidit, sed in Christo, dicēs cum propheta: **In petra exaltasti me, deduxisti me, quia factus es spes mea, turris fortitudinis à facie inimici.** Et iterū: **Statuit supra petrā pedes meos, & direxit gressus meos.** Vnde & subditur, **Fundata em̄ erat supra petrā, id est, supra Christum.** De q̄ ait Apostolus, **Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est, qui est Christus Iesus.** Sicut enim in ædificationibus nihil fundamento prius ponitur, sic quicumq̄ amorem dei omnibus rebus præponit, & si pulsari potest, tamē cadere nescit: quia superiecta titubare nesciunt, quādo fixa stant ea quæ continent. Vnde alibi de ecclesia dicitur, **Et portæ inferi nō præualebunt aduersus eam.**

Matth. 16

**¶ HOMILIAE ALI-
QVOT DE SANCTIS, TVM
propriæ singulis, tum com-
munes omnibus.**

**¶ IN DIE CELEBRI SANCTI
Andræ apostoli, Matth. III.**

¶ In illo tempore Ambulans Iesus iuxta mare Galilææ, uidit duos fratres, Simonē, qui uocatur Petrus, & Andream fratrem eius. Et reliqua.

IN omnibus operibus suis, q̄ dominus Iesus Christus nobis ad imitandū ostendit, hoc declarare dignatus est, q̄a si uirtutes animā uolumus accipere, prius tētationū stimulos debem⁹ superare. Deniq; p̄dicaturus mundo euangeliū prius à Iohāne baptizatus, secessit in desertū, ibiq; quadraginta

diebus & quadraginta noctibus ieiunans, trinā tērationē diaboli superauit: ac inde egressus, ambulās iuxta mare Galilææ, ut p̄sens lectio narrat, discipulos elegit: nos nimirum in hoc facto instruens, quia si uolumus bonum accipere, prius a malo debemus declinare. Est em̄ ordo recte uiuēdi, ut prius uirtia superet, q̄ uirtutes uult accipere: quia superato diabolo dñs discipulos eligere uoluit, ut ostenderet nobis tunc uirtutum culmen posse ascendere, qm̄ tēnationes diaboli fortiter superauerimus. qm̄ sicut ait Apostolus, Tribulatio patientiā operatur, patientia uero probationem, probatio autē spem, spes uero nō confundit. Quia charitas dei diffusa est in cordibus nostris per sp̄m sanctum, qui datus est nobis. Sed de uocatione apostolorū locuturi, primū de situ loci, in q̄ hęc facta fuisse memorant, aliq̄ cōmemorāda sunt.

Hoc em̄ mare, qd̄ nūc Galilææ dī, propter uarietates adiacentiū locorū, uarijs cēsetur nominibus. Dicitur em̄ mare Galilææ, propter adiacentē provinciā Galilæam. Dicitur & mare Tiberiadis, à Tiberiade ciui

tate. Dicitur & stagnum Genezareth, eo quod flantibus uentis, crispantibus undis, aurā ex se generare uideatur. Dicitur & lacus Genezareth, propter candidē ciuitatē sibi adiacentē. Et à quibusdā mare asphaltū, propter inopportunitatē portus uocatur. Extendit autē in lōgitudine CXL. stadia, in latitudine XL. Nec propterea mare dicitur, eo quod amaræ sint aquæ eius (sunt enim dulces ad potandum, habilesq; ad piscandū) sed idioma linguæ Hebrææ est, oēs congregationes aquarum uocare mare, sicut in Genesi scriptum est: Congregatiōes aquarū appellauit maria. Sed ut hæc spiritualiter cōsideremus, nō ab re putandū est, quod euangelista dñm nō sedisse, nec sterisse, sed deambulasse iuxta mare Galilææ descripsit. Ipsa enim mortificatiō corporis, à mysterio uacua nō est putanda. Mare ergo in hoc loco, mundū significat. Et pulchre, quia sicut mare immobile esse non potest, sed semp accedit & recedit, sic mūdus diuersis perturbationibus & fluctuationibus cōmouetur. Hinc per Psalmistā dicitur: Cōmouisti dñe terram, Vnde mare à meando dicitur, eo quod semper accedat & recedat. significat (ut dictum est) mundū, qui crescit nascendo, decrescit moriēdo, eleuatur in prosperis, deijcitur in aduersis. Ad hoc ergo mare dñs uenit, qñ per incarnatiōis sugmysterium mundo uisibilis apparuit, quādo (ut ait Apostolus) semetipsum exinaniuit, formā serui accipiēs, in similitudinem hoīm factus, & habitu inuentus ut homo, humiliauit semetipsum. Nō autē sterisse uel sedisse, sed pambulasse dicit, quia non, sicut cæteri mortales in mundo cū esset natus, ut cæteri hoīes permāsit, sed post doctrinam sancti euāgelij, post ostensionē miraculorum, post suam sacram passionem resur-

gens à mortuis, uictor ad cælum redijt, sicut ipse ait: Exiit à patre & reliq. hoc significauit deambulatio eius. De cuius motione uel transitu per Petrum dicitur, Qui pertransiuit benefaciendo & sanando oēs oppressos à diabolo. Neq; illud absq; consideratione prætermittendum est, q; dominus discipulos electurus, iuxta mare ambulauit, qui postea coram illis super fluctus maris ambulasse narratur. Vt enim diximus, mare mūdum significat. Discipulis ergo in mari piscantibus, dominus secus mare ambulauit, quia & si uenit in mundum per naturam, alienus fuit tñ à mundo per culpā. Qm̄ sicut Petrus ueracissime testatur, Pctm̄ non fecit, nec inuētus est dolus in ore eius. Sed forte quærit aliq; quare dñs discipulos primū à Galilæa eligere uoluit, & nō à Iudæa, uel cæteris regionibus, quæ nobiliores putabantur. Ad quod, qui curiosus est, respondere potest, quia quāuis gloriosa dñi natiuitas prius in Iudæa sit celebrata, tamē eius sancta conceptio primū in Galilæa ab angelo uirgini est annūciata, Luca euāgelista teste, q; ait: Eodem tēpore missus est Gabriel angelus à deo in ciuitatē Galilææ, cui nomē Nazareth, ad uirginē desponsatā uiro, cui nomē erat Ioseph. Et post pusillum adiecit: Ne timeas Maria, inuenisti gratiam apud dñm, ecce cōcipies & paries filiū. Dignū enim erat, ut ubi caput nascēdi sumpserat exordiū, inde mēbra horū acciperent incrementū: & ubi ortū primum sol iustitiæ derat, inde stellæ fulgētes mundo apparerent: & ubi uirgo audierat, Ecce cōcipies, ibi piscatores audierēt, Venite post me. Siue ideo à Galilæa dñs discipulos eligere uoluit, quia per uirtutē miraculorū, per manifestationē suam, primū in Galilæa mundo innotuit.

Primum enim miraculum in Chana Galilæe fecisse legitur, quoniam ex aqua uinum fecit & manifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum discipuli eius. Et Petrus: Vos scitis uerbum, quod factum est in uniuersam Iudæam, post baptismum quod predicauit Iohannes, Iesus enim a Nazareth, incipiens a Galilæa. Nos autem dicimus primum discipulos a Galilæa eligere uoluisse, propter sacramentum ipsius nominis. Galilæa namque transmigratio facta, siue reuelatio perpetrata interpretatur. & cum dominus discipulos a Galilæa elegit, nos instruxit, ut si eius discipulatu adhærere uolumus, primum de uirtutibus ad uirtutes transmigrare debemus, & de mundano amore ad amorem dei, dicentes cum propheta: Quoniam aduenæ & peregrini sumus apud te, sicut omnes patres nostri. ut in Galilæa. id est in reuelatione æterna faciem domini contemplantes, dicamus cum Apostolo: Nos autem reuelata facie gloriam domini contemplantes, transformamur a claritate in claritate, tanquam a spiritu dei. **U**idit duos fratres. **Simonem, qui uocatur Petrus, & Andream fratrem eius, mittentes retia sua in mare, & uocauit eos.** Videre dei, eligere est, sicut nescire, reprobare. Sicut enim illos nescit, quos reprobatur, unde in finem reprobis dicturus est: Nescio uos unde sitis, sic uidere eos dicitur, quos in æterna presentia legit, sicut cuiusdam dictum est: Cum esses sub ficu, uidi te. Vidit ergo dominus Petrum & Andream, quos per præuenientem gratiam in sorte apostolatus dignos elegit. Sed nec illud prætermittendum est, quod in prima sua uocatione carnales fratres elegit. Petrus enim & Andreas fratres erant non solum spiritu, sed etiam carne germani. Cum ergo carnis fratres elegit, ostendit, qui eius discipulatu uolumus adhærere, fra-

tres esse debemus, non carne, sed spiritu: non genealogia, sed charitate. Omnes quoque qui in Christo regenerati sumus, unum patrem habemus deum, cui quotidie in oratione dicimus: Pater noster qui es in caelis, de quo ipse ait in euangelio: Et patrem nolite uocare uobis super terram, unus est pater uester qui in caelis est. Huius filios nos esse gloriemur, dicentes cum Apostolo: Filij dei sumus, sed nondum apparuit quid erimus. Mater uero nostra sancta ecclesia est, quae nos per fidem & sacramentum baptismatis quotidie spiritaliter generat. Quibus ergo unus est pater deus, & una mater ecclesia, consequens est, ut fratres sint. id est ut unum sentiant, id ipsum sapiant, non diffideant, non discordent, ut in eorum numero computentur, quibus saluator ait: Omnes enim uos fratres estis. Hos enim spirituales fratres admirabatur propheta, cum dicebat: Ecce quam bonum & quam iucundum, habitare fratres in unum. Norandum autem, quod duos fratres elegit, ut ostenderet, quia suos discipulos geminam uult habere charitatem, dilectionem scilicet dei & proximi. Vix enim soli, ait scriptura, quia cum ceciderit, non habet subleuantem. Cuius rei gratia dominus binos elegit, binos ad predicandum postea misit, ut ostenderet quia praedicationis officium non debet suscipere, nisi qui dilectionem dei & proximi habet in pectore. Vel certe binos elegit ad confirmandam autoritatem, qui duorum testamentorum doctores fierent, ut impleretur in eis quod ipse alibi ait: Omnis scriba doctus in regno caelorum, similis est patrifamilias, qui profert de thesauro suo noua & uetera. Erant enim piscatores. Piscatores & illiterati a domino eliguntur, ne fides creditiui, quae per eorum doctrinam & praedicationem instruuntur.

da erat, in eloquētia uerborū, & nō in uirtute dei fieri putaretur. **Magister** humilitatis, qui ueniēs in mundum ait, **Discite à me** quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus uestris, humilitatis exēplum, quod in om̄ibus operibus suis ostenderet, etiam in uocatiōe apostolorū seruare uoluit. **Non** em̄ elegit matrem potentissimam, sed quantū sanctissimam, tm̄ pauperrimam, intm̄ ut non inueniret agnū, quē pro filio offerret. **Nec** natus ē in domibus cedrinis laqueat; & uario picturę colore decoratis, sed reclinatus est in p̄sep̄io, qa nō erat ei locus in diuersorio. **Neg** inuolutus ē uestibus purpleis, auro & margaritis resplendentibus: sed sicut scriptum est, **Pannis** eum inuoluit. **Hanc** ergo humilitatē, quā in his, & his similibus seruauerat, in uocatione duorū non deseruit, quia non elegit potētes uel filios regū, non philosophos uel sapientes mundi, sed pauperes simplices, qui quotidianū uictū arte piscādī q̄rerent, per quorū tm̄ doctrinam & prædicationē, potentes mundi & sapientes ad suam fidem uocauit, quia sicut **Apostolus** ait, **Mūdus** nō cognouit per sapientiā deum, placuit deo per stultitiā prædicationis saluos facere credentes. **Et** iterū: **Nam** sermo noster & p̄dicatio, non fuit in humanæ sapiētię uerbis, sed in uirtute, ut nō euacuetur crux **Christi**. **Quia** non multi potētes, nō multi nobiles, sed q̄ stulta sunt mūdi elegit deus, ut cōfundat fortia: & ignobiliora & cōtempribilia mūdi elegit, ut cōfundat sapientes: & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret. **Sed** quid de talibus dñs dicat, uideamus. **Et** ait illis: **Venite** post me. **Bene** quidē **Petrum** & **Andreā** uidisse dicit, ac postmodū ad sequendū uocasse, qa oēs electos prius ex

interna dei presentia ad sequendum uocat, diciturq[ue] eis: **Venite post me.** Quid ē dicere, [Venite post me,] nisi me sequimini, meis praeceptis & nō uestris uoluptatibus obedite sicut em̄ post dñm, est eius uestigia imitari, sicut ipse ait: **Si quis uult uenire post me, abneget semetipsum &c.** Et iterū: **Qui non baiulat crucem suam & uenit post me, nō est me dignus.** Vñ in lege praecipitur: **Post dñm deum tuū ambulabis.** Quid aut̄ in promissione dicat, audiamus. **Ait enim: [Faciā uos fieri piscatores hoīm.]** Nō dicit piscatores pisciū, sed piscatores hoīm: nomē mutauit, officium non abstulit. Nā post resurrectionē legimus eos esse piscatū. **Et cōgrue de piscatoribus piscium, piscatores hoīm facere uoluit:** quia sicut officium est piscatoris nauem ascendere, retia manibus tenere, & de profundis gurgitibus pisces ad littus trahere: sic isti in gremio ecclesiae recepti, nauē fidei ascendentes, retia p̄dicationis in uerbo & opere habentes, de amarissimis & tenebrosis mūdi gurgitibus, multos hoīes ad ueram lucē traxerunt, quā ait: **Ego sum lux mūdi, q̄ sequitur me, nō ambulat in tenebris, impleta p̄phetia, quā dicit: Populus q̄ ambulat in tenebris &c.** Vñ de Petrū Hierosolymis retia in manibus tenentē, & multos pisces spiritaliter de profundis gurgitibus capientē. **Legimus em̄ ad eius p̄dicationē una die quinque millia, altera tria millia hoīm credidisse.** Vide beatū **Andream, cuius hodie festiuitatē colim⁹, in Achaia retia in manibus tenentē, & multos pisces spiritaliter capientē.** Non solū em̄ ad eius p̄dicationē tota ciuitas, sed etiā tota regio credidisse legitur, sicut ipse ait: **Christus me misit ad istam prouinciā, ubi nō paruum populū acquisiui.** Istos piscatores pollicebatur

ecclesie dñs, cū per pphetam dicebat: **Mittā piscato-**
res meos, & piscabunt eos: uenatores meos, & uena-
bunt eos de omī mōte & de omī colle. Sed liber sua-
uiter intueri quod dñs, qui Petrū & Andreā de arte
piscandi elegit, Paulū quoq; qui nō minoris gratiæ
fuit, de arte scenofactoria ad prædicatiōis officium
uocauit. Sicut em̄ isti conuenienter de piscatoribus
piscium, piscatores hoīm facti sunt, sic decenter ille,
qui erat tabernaculoꝝ corporaliū ædificator, ad spi-
ritalia tabernacula cōstruenda translatus est. Aedifi-
cauit ergo spiritalia tabernacula, cum sua prædica-
one ab humanis mentibus culturam dæmonum ex-
pulit, ut habitaret Christus per fidem in cordibus eo-
rum. Aedificauit etiam spiritaliter Christo taberna-
cula, quando ab Ierusalem usque Illyricum repleuit
eūgelio Christi: ut qui corporalia tabernacula, mo-
rituris hominibus ædificabat, postmodum inciperet
spiritalia deo (ut diximus) construere in animabus
insempiternū uicturis. Aedificabat tabernacula deo,
quando prædicabat. Reddite omnibus debitum, cui
tributū, tributū: cui uectigal, uectigal. &c. Vel quan-
do præcipiebat, qualiter uiri erga mulieres, & mul-
eres erga uiros deberent esse: qualiterq; parentes er-
ga liberos, & filij erga parentes: qualiter serui erga do-
minos, & domini erga seruos. Quarum pulchritudi-
nem tabernaculorum admirabatur Propheta, cum
dicebat: Quā pulchra tabernacula Iacob, & tētoria
tua o Israel. Et Psalm. Quā dilecta tabernacula tua
dñe uirtutū, &c. Domini iussione obedientia secuta
est apostolorum. Nam sequitur: Et illi continuo
relictis retibus ⁊ nauī, secuti sunt illum. In
quorū opere nostra superbia confunditur, nostra du

ritia redarguitur, q̄ quotidie flagellis atterimur, & minis terremur, signis prouocamur, promissionibus subleuamur, & tñ uocantem sequi cōtemnimus. **At** uero illi non hunc miracula facientem uiderant, nō eius promissionibus subleuati fuerant, & tñ ad unius iussionem relictis om̄ibus, secuti sunt illū. **Sequamur** ergo & nos eos, quos in **Christo** patronos habere meruimus, ut eorū exemplo incitati, saltē post multas admonitiones & promissiones sponte relinquamus quod quotidie amittimus, ut impleatur promissio dñi, dicentis: **Beati** pauperes spiritu, q̄m̄ ipson̄ est regnū celoꝝ. **Ille** em̄ in cælo sedet, q̄ adhuc in terris de cōuersione nostra monet. **Sed** solēt hi, qui proprias uoluntates abrenunciare nolunt, paupertatis occasionem in sua excusatione prætere, dicētes: **Imitari** contēptores mūdi uolumus, sed quod relinquamus non habemus. **Quibus** nos respōdemus, q̄a deus omnipotens in abrenunciatione mundi, nō censum, sed uotum pensat, nec perpendit quod habeas in arca, sed qualem habeas conscientiam. **Vnde** si habeas temporalē rem, uende: si autē nō habes, de magno onere liberatus es. **Tanto** ergo liberius **Christū** sequi potes, quanto minus diuitiarū funibus fueris illigatus. **Considerare** etiam tales monemus, quid & quantū nostri sancti patres reliquerint. **Nōne** retia & nauem? **Et** tñ postea domino, pmittēte audire meruerunt: **Omnis** qui reliquerit domum, agros, patrem & matrē, uxorem & filios, fratres & sorores propter me, centuplum accipiet, & uitam æternam possidebit, **Petrus** in persona omnium libere rēdit: **Domine**, ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te, quid ergo erit nobis? **Et** ille qui (ut diximus)

non cēlum, sed uotum pensat, ait: **Amē** dico uobis, quia uos qui reliquistis omnia & secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis & uos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel. **Parū** uidetur **Petrus** & **Andreas** reliquisse in retibus & naui, & magnam gratiam & praeuiū a domino accepisse. Sed tñ multum reliquerunt, qui uoluntatē habendi abnegauerunt. **Tñ** enim a sequentibus relinquitur, quātum a non sequētibus concupisci potest. **Qm̄** regnum dei, quātum habes, tñ ualeat. **Valuit** **Zachæo** dimidium substantiae, ualuit **Petro** & **Andreae** nauem & retia: sicut cum omnia relinquerent, nihil profuit **Hermogeni** & **Socrati**, quia **Christum** non fuerunt imitati. **Valeat** etiam calicē aquae frigidae, & si haec omnia defuerint, sola bona uoluntate cōparari potest. **Quia** domino nato, caeli ciues in terris uisi sunt, qui clamant: **Gloria in excelsis deo, & in terra pax hominibus bonae uoluntatis.** **Bene** autē postquam dixit [relictis omnibus,] adiunxit, [secuti sunt eum.] **Qm̄** in uacuum omnia sua relinquit, qui **Christum** non sequit̄, .i. imitatur. Sed inter haec omnia considerandum est, qualis artifex sit spūs sanctus, qui sine mora mentē, quā tangit, nō solū immutat, sed etiā habet & docet. **Tetigit** puerum citharedū, & **Psalmistam** fecit. **Tetigit** armentarium sycomoros uellicantē, & **pphetam** fecit. **Tetigit** abstinentem iuuenem, & iudicem fenum fecit. **Tetigit** publicanum, & euangelistam fecit. **Tetigit** psecutorem, & doctorem gentium cōstituit. **Tetigit** **Petrum** & **Andreae**, & pisces pisciū apostolos statuit. **Rogā** dus est ergo a nobis artifex & deuotissimis precibus supplicandus, ut mētes nō

fratres tangere dignetur, cuius solummodo tetigisse, do-
 cuisse est. **Et procedens inde vidit alios duos**
 fratres, **Jacobum Zebedaei**, & **Iohannem fratrem eius**,
 in naui cum **Zebedaeo patre eorum**, reficientes retia
 sua, & uocauit eos. **Illi autem statim, relictis retibus**
 & patre, secuti sunt eum.] **Geminata in binis uocatio**,
 superiorem narrationem confirmat. **Non solum enim**
 semel, sed & iterum bini uocati sunt discipuli: quia duo
 sunt, quae erga charitatem proximis sollicitè seruire
 oportet. **Primo, ut nullum laedamus: secundo, ut bo-**
 num, quod possumus, impendamus, quoniam qui dixit,
Quod tibi non uis fieri, alteri ne feceris, ipse alibi ait:
Quod uultis ut faciant uobis homines, & uos facite il-
lis. **Zebedaeus interpretatur dealbatio, significat dia-**
bolu. Cui ideo recte nomen dealbationis conuenit, quia
 cum sit & merito tenebrosus, ut ait **Apostolus**, transsi-
 gurat se in angelu lucis. **Filij ergo Zebedaei isti disci-**
puli, qui a domino uocati sunt, fuisse memorantur: quia ut
 ait **Apostolus**, **Omnes irae filij sumus, antequam redimeremur,**
 non conditionis naturae, sed imitatione & primi
 patris per uariatione. **Naui Zebedaei, infidelitatem si-**
gnificat: cuius nauis instrumenta uitia sunt & peccata.
Qualia Paulus Apostolus enumerat, dicens: Manife-
sta autem sunt opera carnis, quae sunt fornicationes, immundi-
tas, impudicitia, auaritia, idolorum seruitus, ueneficia,
 & his similia. **Sicut autem isti discipuli uocati a domino, reli-**
 ctis patre, secuti fuerunt, & ultra ad patrem non dicunt
 reuersi, sic & nos, qui de potestate diaboli per diuinam
 gratiam liberati ad caeleste regnum sumus uocati, nec
 propter amorem parentum, nec cuiuscumque cupiditatis
 obiectu, ulterius ad eum debemus redire, propter illud
 quod dominus dicat, **Quia nemo mittens manum in ara-**

trum & respiciēs retro, aptus est regno dei: sed infatigabiliter usq; in finem in bono opere perseverare, quā sicut ait saluator, Qui perseverauerit usq; in finē, hic saluus erit. Vnde cuidam dicenti, Domine, sequar te quocunq; ieris, sed dimitte me prius sepelire patrem meum, respondit, Sine mortuos sepelire mortuos suos. Tu autē sequere Christū. Sed his de uocatione discipulorum breuiter dictis, libet intueri quod non frustra dominus in prima sua uocatione quatuor discipulos elegit. Quaternarius enim numerus perfectus est, & in suis partibus diuisus, perfectionem significat. Diuiditur namq; in unum, duos & tres. Vnū ergo, quod est prima pars eius, perfectionē significat. Quia unum dñs, una fides, unū baprisma, unus deus & pater oīm. Duo, quod ē alia pars eius, ad perfectionē pertinet, propter duo testamenta, uel propter geminā dilectionem. Tres uero, propter indiuiduam trinitatē, & propter tria tēpora, ante legē, sub lege, & sub gratia: uel quia hō interior ex tribus rebus constat, memoria, sensu & uoluntate. Quaternarius autē numerus perfectus est, propter quatuor euangelia, uel quatuor tēpora anni, siue propter quatuor elementa, ex quibus constat in exteriorē hoīe, aere, igne, terra & aqua: frigida, calida, sicca & humida: seu propter quatuor flumina, quæ egrediunt de paradiso: uel certe propter quatuor principales uirtutes, prudentiā scilicet & tēperantiam, fortitudinē & iustitiā. Has etiā uirtutes nō solum in numero, sed etiā in nobis isti discipuli significāt, Petrus enim, qui à quibusdā agnoscēs interpretat, prudentiam significat: cuius uirtutis prima pars est, deum eiusq; uoluntatē cognoscere: quia sicut insipientis est, qui dicit in corde suo, nō est deus, ita prudēs,

qui cognoscit deū, Hanc uirtutem in se habuit, qui corde, hoīem uidens, deum cognouit, dicens: **T**u es Christus filius dei uiui. **A**ndreas, qui uirilis interpretatur, fortitudinem significat. Quā uirtutem non solum in noīe, sed etiam in opere habuit, quia in fide recta usque ad passionem uiriliter perseuerauit intm̄, ut etiam cum duceretur ad crucifigendū, uidens crucem, cū gaudio diceret: **S**alue crux preciosa, quæ in corpore Christi dedicata es, & ex membris eius tanq̄ margaritis ornata es, gaudens & exultans uenio ad te, ut suscipias me ab hominibus, & reddas me magi stro meo, ut per te me recipiat, q̄ per te redemit me. **P**er Iacobum, qui interpretatur supplantator, iustitia designatur, quæ iniquitatē supplantare & æquitatē nouit diligere. **Q**uam in oībus actibus nostris habere debemus, sicut propheta dicit: **I**ndicabo tibi hō & rel. Iohannes, qui interpretatur gratia dei, uel in quo est gratia, temperantiā designat, quæ alio nomine discretio uocatur, & est mater oīm uirtutum. **H**anc uirtutē habebat ille qui dicebat: **A**ngelus noster es an aduersarioꝝ? **V**t enim homo prudens, fortis & temperatus sit, non à se habet, sed per diuinam gratiā accipit. **C**um ergo dñs in prima sua uocatiōe quatuor discipulos suos elegit, in ipso numero nobis innotuit, quia si eius discipuli esse uolumus, has quatuor uirtutes habere debemus: ut simus **P**etrus, bonū agnoscendo, ut uideamus p̄terita, p̄sēntia & futura, propter illud quod dñs admonet, dicens: **E**stote prudentes sicut serpentes. **E**t ipse **P**etrus, **E**stote prudentes, & uigilate in orationibus. **A**ndreas, uiriliter, qd bonū cognoscimus, per fortitudinē tenēdo, sicut angelus admonet Iohannē in **A**pocal. dicēs: **E**stote

fortes in bello, & pugnat cum antiquo serpente, &c. Iacobus, uicia cum iustitia supplantando, ut in omnibus actibus iustitiam teneamus, sicut ait Apostolus: Iuste & pie uiuamus. Et Salomon: Diligite iustitiam qui iudicatis terram Iohanes, gratiam dei adipiscendo. Et cum ipso discretionem habeamus, ut inter bonum malumque discernentes, bonum teneamus & malum relinquamus, propter illud Apostoli: Omnia autem probate, quod bonum est tenete. Quod cum fuerimus, habebimus in quadriga Cherubim faciem hominis per prudentiam, leonis per fortitudinem, uiculi per iustitiam, aquilae per discretionem. Allegorice autem per hos quatuor discipulos, ut qui dam dicunt, duo populi figurant. Petrus enim, qui interpretatur agnoscens, populum Iudaeorum significat, qui in ceremonijs obseruandis deum cognouit. Idem significat Iacobus, qui gentilem fratrem suum prius credendo supplantauit. Andreas, qui interpretatur uirilis, populum gentium significat, qui postquam deum credidit, uiriliter in fide permansit. Eundem significat Iohannes, qui interpretatur gratia dei, quia gentilis populus, gratia dei subueniente, saluari meruit, non suis meritis, sed sicut Paulus dicit: Gratia dei saluae factae sunt gentes. Imitemur ergo hos dei apostolos, ut per gratiam ipsius mereamur saluari, quemadmodum & illi. Quod ipse praestare dignetur, qui sine fine uiuit & regnat &c.

IN NATIUITATE

sancti Iohannis Baptistae. Lucae. I.

In illo tempore Elizabeth impletum est tempus pariendi, & peperit filium. Et audiverunt uicini & cognaticius, Et reliqua,